

Jean-Baptiste Say

Jean-Baptiste Say (1767-1832), născut în Lyon, a fost un economist clasic și scriitor francez. După o educație realizată în Anglia, Say a început o carieră în afaceri, fiind implicat în diverse tipuri de activități. În timpul Revoluției Franceze, s-a remarcat și ca jurnalist prin munca sa la *Courrier de Provence* sau *La Decade philosophique, litteraire, et politique*. În 1803, și-a publicat prima variantă a principalului său tratat economic, anume *Traité d'économie politique ou simple exposition de la manière dont se forment, se distribuent et se composent les richesses*. Say a fost puternic influențat în scrierile sale de lucrările lui Adam Smith. Teoriile francezului vor fi ulterior criticate de alți economiști, cu precădere Keynes în preajma Marii Crize. A ocupat diverse poziții academice și a devenit un membru activ al scenei intelectuale franceze, remarcându-se ca profesor de economie politică la Collège de France.

Principala sa teorie este Legea Piețelor lui Say, sau mai simplu doar Legea lui Say. Aceasta susține, mai degrabă simplificat, că "oferta creează propria cerere". Procesul de producție și vânzare a bunurilor și serviciilor generează venituri pentru producători, deoarece prețul de vânzare este mai mare decât costurile de producție (salarii, chirii, materii prime) pentru ca producătorul să aibă profit. Aceste venituri, la rândul lor, creează cerere pentru alte bunuri și servicii pentru că interesul actorului economic nu este să strângă bani, deoarece aceștia își pierd în timp valoarea, ci să îi cheltuie rapid pe alte bunuri și servicii. Așadar teoria lui Say contrazice principiile mercantiliste, susținând că banii sunt doar un mijloc în ciclul tranzacției bunurilor, și nu un scop.

Conform acestei legi, economia are capacitatea de a se regla singură. Cum producerea mai multor bunuri de același tip generează mai multă bogăție pentru producător, care ulterior va consuma alte bunuri de alte tipuri, crescând cererea acelora. Așadar existența excedentului într-o anumită parte a economiei ar trebui să conducă automat la creșterea cererii în alte părți ale economiei.

Pe scurt, Legea lui Say afirmă că veniturile obținute din producția și vânzarea bunurilor anterioare reprezintă sursa cheltuielilor care generează cerere pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor actuale. Say contrazice cu principiile lui Thomas Malthus, susținând creșterea infinită a economiei prin creșterea continuă a producției, idee care contravine credinței malthusiene că se poate produce doar până la un anumit prag, când se trece în situații de suprasaturare a pieței cu un anumit produs. În completarea teoriei sale, Say mai susține principiile laissez-faire și încurajarea antreprenorilor, și se opune intervenției statului în economie, mai ales că Say vede economia ca reglându-se de una singură.

În prezent, influențele teoriilor economistului francez pot fi observate în politici publice orientate către promovarea antreprenoriatului și a inițiativei private, în încurajarea liberului schimb și în susținerea unui mediu economic competitiv. Așadar ar trebui să căutăm politici care promovează competitivitatea, eliminarea barierelor comerciale (inclusiv cele interstatale), reducerea birocrăției și facilitarea condițiilor în care antreprenorii să poată inova. De asemenea, accentul pe stimularea producției și a creării de valoare în economie, în locul încurajării consumului, este o consecvență a

conceptului de "oferta creează propria cerere".

Asemenea politici publice vor fi susținute în următorii ani de noul președinte al Argentinei, Javier Milei, care a declarat că antreprenorii vor fi cei care o să refacă economia țării. În decembrie 2023, Milei a semnat decretul *Bases para la reconstrucción de la economía argentina*, prin care au fost anulate peste 350 de reglementări efectuate de statul argentinian în economie, reducând semnificativ capacitatea de intervenție a statului. Printre acestea, au fost desființate multiple căi prin care statul controla prețurile bunurilor, fapt văzut de Milei drept o persecuție a întreprinderilor. În relație cu teoria lui Say, reglementarea prețurilor de către stat nu permite pieței să se regleze singură, iar prețurile ar trebui să reflecte condițiile de piață și să servească drept indicatori pentru producători și consumatori în luarea deciziilor economice.

Alte politici publice care se bazează pe principiile lui Say sunt cele bazate pe încurajarea producției, adesea prin reducerea anumitor costuri din timpul procesului. În acest sens, un stat poate să finanțeze ample proiecte de infrastructură sau să adopte programe de îmbunătățire a logisticii. Un exemplu recent este National Logistics Policy, început în India în 2022. Acest program are rolul de a stimula creșterea economică și competitivitatea afacerilor în țară prin îmbunătățirea serviciilor logistice, digitalizare, dezvoltarea resursei umane și perfecționarea abilităților antreprenorilor. Dacă actorii economici pot să producă mai mult prin eficientizarea procesului de producție, atunci, prin procesul de auto-reglare, va crește și cererea pieței conform Legii lui Say.

În concluzie, Jean-Baptiste Say a lăsat o amprentă durabilă asupra teoriei economice, în special prin Legea Piețelor, care susține că "oferta creează propria cerere". Acest principiu a influențat în mod semnificativ gândirea economică și a fost reflectat de-a lungul timpului în politici publice orientate către promovarea antreprenoriatului, liberalizarea pieței și încurajarea producției. În prezent, astfel de principii se regăsesc în politici economice adoptate la nivel global, cum ar fi National Logistics Policy din India, care urmărește stimularea creșterii economice prin îmbunătățirea logisticii și a infrastructurii „soft”. Într-un context similar, deciziile lui Javier Milei în Argentina, care vizează reducerea intervenției statului în economie și eliminarea reglementărilor excesive, rezonază cu principiile lui Say, promovând ideea că economia poate funcționa mai eficient atunci când este lăsată să se regleze singură. Astfel, teoriile lui Jean-Baptiste continuă să aibă relevanță în modelarea politicii economice contemporane.

Surse:

Encyclopaedia Britannica, *J.-B. Say*, accesat la <https://www.britannica.com/biography/J-B-Say> în data de 07.01.2024.

Investopedia, *Jean-Baptiste Say: History of the Economist*, accesat la <https://www.investopedia.com/terms/j/jean-baptiste-say.asp> în data de 07.01.2024.

Jean Baptiste Say, *A Treatise on Political Economy, Or, The Production, Distribution, and Consumption of Wealth*, Philadelphia, Grigg & Elliot, 1834.

Ministry of Commerce & Industry, *India marks one year of launch of National Logistics Policy on 17th September 2023*, accesat <https://pib.gov.in/PressReleaselframePage.aspx?PRID=1957407> la în data de 07.01.2024.

NOVA.news, *Argentina: the decree of necessity and urgency to liberalize the economy comes into force today*, accesat la <https://www.agenzianova.com/en/news/Argentina%27s-decree-of-necessity-and-urgency-to-liberalize-the-economy-comes-into-force-today/> în data de 07.01.2024.

VOA, *Argentines Protest Milei's Economic Reforms*, accesat la <https://www.voanews.com/a/argentines-protest-milei-economic-reforms/7415017.html> în data de 07.01.2024.

Revision #6

Created 27 December 2023 11:33:49 by Christian Nasulea

Updated 7 January 2024 22:25:24 by Matei Manta